

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. i. tézendők.

Nyilvtéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogataért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítatnak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Békés jelek.

Az országos képtárban feltűnik Lucas Cranach egyik szép képe, melyen az atyaisten három nyilat készül ijárol az emberiség megbüntetésére lövellni és császár és pápa, nemes és polgár, paraszt és koldus, Mária bő leple alatt keresi a menedéket. A középkor felfogása szerint a három csapás isten haragjának azon három nyila, melyben boszuja nyilatkozik: a háboru, az éhínség és a pestis.

Látjuk, hogy az éhínség csakugyan megtizedelte Oroszország legtermékenyebb részét, most támadja meg a kolera a szerencsétlen országot, a háboru pedig, ámbár kitérésének pillanata bizonytalan, Bismarck szavai szerint, kikerülhetlen, főleg mióta pápa és császár s az összes népek nem keresnek többé menhelyt a nyugalomra kényszerített államférfi bölcsességének leple alatt. A nagy közönség azonban nem hiszen többé Bismarck ijesztgetéseinek s több bizalommal néz a jövő elébe,

mint mikor a vaskanczellár minden évben bebizonyította a parlamentnek, hogy csak esalhatatlan diplomáciája háríthatja el a fenyegető veszedelmet.

Most is tapasztaljuk, hogy bár az orosz czár fel nem hágy harczy készülődésével, sőt Lüttichben négyszázezer szük kaliberű puskát is rendel, a tőzsdék mégis biznak a békében, főleg miután úgy Francia- mint Németországban világkiállítást terveznek a század végére, s Berlinben tíz millió márkát szánnak a célra, míg Párisban már a kiállítás elhelyezése iránt is megkezdik az érkekezleteket. Világkiállítás pedig és világháboru oly ellentétek, melyek semmi módon össze nem egyeztethetők.

Még a közlekedési eszközök ósdi fejletlenségének korában, mikor gőzhajó és vasut, távirda és telefon az eszméket s népeket nem mozgósította, midőn minden állam utlevek és magas vámok által különítette el magát a szomszéd népektől, országos iparkiallitások rendezését már akkor megkísérlették. Minden nemzet számot akart adni magának iparának fejlődéséről, de ezen kiállitások természetesen csak kis mérvűek maradtak, jóformán helyi érdekűek. Nálunk is megtartottuk 1846-ban az első kiállitást, midőn Kossuth, leszorítva a nagy politika teréről, azóta, hogy Landerer ármánykodása a Pesti Hirlap szerkesztését elvonta tőle, a honi ipar kifejlésére fordította tevékenységét.

Ezen első kiállitást bizony szegényes volt, belefért a muzeum-palota előtermébe és lépcsőházába s kimutatta ugyan iparosaink ügyességét, de gyáripárunk teljes hiányát is s a gácsi posztógyár, a dobsinai és fumei papirgyárak s az épen akkor alapított első gőzmalom voltak a kiállitást kimagasló pontjai. Perczel Mór kezdeményezésére nagy lelkesedéssel fogadtuk ugyan, hogy mást mint honi készítményt nem viselünk, hölgyeink mind

kék honi ruhába öltözködtek, de mindez nem elégséges a gyáripár meghonosítására.

A szabad kereskedés eszméi, a vámok le szállítása voltak akkor Angolországban napirenden s Albert herczeg, Viktoria királynő férje, nagynehezen keresztülvitte az első világkiállitást Londonban 1851-ben, mely az egész művelt világot a kristálypalotába csöditette. Ennél a világversenyenél fényesen kiderült a francia izlés felsőbbbsége s e mellett az angol iparnak szolidabb alapja. Mind a két nemzet közeledett egymáshoz és tanult egymástól. Az olcsó német ipar háttérbe szorult, egyes iparágakban más nemzetek is ki sebb-nagyobb sikert arattak. A kiállitásnak pénzügyi eredménye is kielégítőnek bizonyult, politikailag pedig a szabad kereskedelmi elveknek a legzerencsésebb propagandájává lett.

Azóta nemcsak Páris és Bécs, de sok más város is utánozta folyvást növekedő fényével, de növekedő defizitekkel is a sikerült londoni példát. Az államok huszonöt évig szabadelvű kereskedelmi szerződéseket kötöttek, az ipar és kereskedés óriási módon növekedett, csak az egy Oroszország zárta el magát a művelt Európa eszméitől és iparától. Bismarck azonban, a mint látszik, itt járt iskolában s ugyanakkor, midőn Ausztia-Magyarországgal politikai szövetség iránt fáradozott, a védvám terére lépett és kizárta Németországból a szomszéd államok nyersterményeit. A franciák ez egyszer utánozták a németeket; mindenütt felmondták a kereskedelmi szerződéseket, itt-ott beállt a vámháboru, a védvám és megtorlás rendszerén alapuló autonóm tarifák jöttek napirendre, az államok újra elzárták magukat egymástól, a világkiállitások a nemzeti hűségő ápoló látványosságokká lettek; minek is vegyenek részt ily versenyben azon iparczikkek, melyeknek el

A „Székelyföld“ tárczája.

A szerelem áldozatai.

(Népies elbeszélés.)

Irta Barthalis János.

I. A „falu esze“.

— Nem volt ám mindig ilyen félkegyelmű a mi Kupecz Bandink, hallják-e kendtek? Nászált természetű, karcsu legény volt ám ő valaha, a mikor még az a nóta járta, hogy aszongya:

„Kossuth Lajos azt izente,
Elfogyott a regementje . . .“

Nem is Kupecz volt akkor a neve, hanem Czirok. Annak a nagykunsági gazdag Czirok családnak lett volna tulajdonképpen ivadéka az istenadta fattya. De hát tehet ő róla, ha ennyire meglátogatta a bölcs teremő, kinek áldassék szent neve?! Hiszen azt hallottam a régi öregektől is, hogy azt látogatja meg legtöbb csapással a jó Isten, kit legjobban szeret. No hiszen, atyámfiai, szegény Bandinak volt is része a jóságos Uratjai szeretetében. Nem hiszem, hogy ember több galibán ment volna át e czudar világon, mint éppen ő.

— Nagyon jól tudom én azokat. Ugy emlékszem

szegénynek a multjára, mintha csak tegnap történt volna. Szomorú történet biz az.

— Csányi Borecs volt a veszedelmes ördöge neki. Miatta hagyta el első szerelmét, Korsós Tercsát is . . . de mit beszéljek többet? hiszen tudják már kendtek az ő szomorú históriáját, s még a Tariék kukája is szögíról hegyére el birná mondani, ha történetesen süket-néma nem volna a gyerek!

Ezeket szokta mondogatni falubelijeinek Sperlág Benének, mikor vasárnaponként a Körüljárá csárda udvarán egy kis búfelejtőre összegyűltek, míg a szin alatt a csárdás hangjainál (mely egyedüli tánca az alföldi köznépeknek) kurjongatva tánczolt a tűzvérű fiatalság.

Már pedig Sperlág uram első tekintély volt a falujában. Az algyőiek mint orakulumot hallgatták szavait. És nem is ok nélkül ám, mert annak idejében ő volt a „falu esze“. De az is elmúlt már régen, s ma mosolyogva emlékszünk arra az áldott korra, midőn lehetséges volt Sperlág uramnak jegyzői, tanítói, kántori, postamesteri és mindezen fontos hivatalok betöltésével harangozó állást is viselni egy személyben, nem is tekintve azt a körülményt, hogy üres idejében az algyőieknek végelgyengülésbe vagy holmi hiányos állapotba esett csizmáit és papucsait „verte pefon“, miként ezen

mellékes foglalkozását némely obsitos katona elég gorombán merte jellemezni.

De azért a világ minden kincséért sem sértette volna meg senki az öreg Bene bácsit, a mint őt nevezték, mert hát az a sok hivatalu ember úgy tudta mindenkinek a bibéjét, mint a mindennapi Miatyánkot, és ha véletlenül el találta magát szólni, hát akkor az érdekelt fél térdén állva könyörgött neki, hogy legyen kímélettel iránta.

Ugy ám! Ilyen volt Sperlág uram, a „falu esze“, ki szeméi előtt látott felsarjazni egy generációt, és mint élő krónika oly nagy tekintélyt vívott ki magának a faluban, hogy amugy irigykedett rá ezért még az öreg bíró uram is.

Az ő elbeszélései nyomán ismertük meg Czirok másképpen Kupecz Bandi szomorú történetét is

II. Egy kis pletyka.

Világra szóló esemény történt a felvégen. Méltó arra, hogy egy hétig csak róla beszéljen a pletykára kész asszonyi nemzet.

— Képzélek csak kendtek, — rikácsolta neki kékülve a másodbíró drágálatos oldalbordája egy csapat asszonyhoz — hallgassanak csak iszontató történetet: Csányi Berta, az a kényes dáma, az a büszke kisasszony, az a . . . nem is tudom hamarjába, hogy mit is mondjak még, az a . . . tojásos

árusítását a folyton emelkedő vámok csaknem lehetetlenné teszik.

Bismarck lefűntével a védvám s megtorlás tekintetéből elfogadott autonóm tarifákat új kereskedelmi szerződések helyettesítik, egészségesebb fölfogás kezd újra kifejlenni. Ha az amerikaiak ugyanakkor, midőn Mac Kinley törvényével az európai kereskedelemre új csapást intéznek, Chicagóban világkiállítást rendeznek, ezt Közép- és Délamerika iránti tekintetből teszik, hogy azok átlássák, miként az Egyesült-Államok képesek a többi Amerika minden szükségleteit kielégíteni, termékeinek pedig jó vásárt nyitni. A francziák még mindig kizárva s elszigetelve érzik magukat az európai szárazföldön, ki akarják tehát mutatni, hogy az ipar, művészet és gyakorlati tudományosság tekintetében mégis ők a vezérszerep, különben is minden tizennegyedik évben megtartják világkiállításukat, mely tehát most a század legvégére esik, míg a németek szeretnék kimutatni, hogy nemcsak a csatamezőn, de az ipar terén is győzni tudnak, mi pedig be akarjuk hazánkat a kulturnemzeteknek mutatni, hadd lássák, hogy mi sem maradunk el a nyugot haladásától.

Annyi minden esetre bizonyos, hogy midőn a francziák úgy mint a németek a kiállítással foglalkoznak, nem gondolhatnak háborúra, hogy tehát a béke hosszú időre biztosítva van.

A képviselőház jul. 16-án délben, Bánffy Dezső báró elnöke alatt, rövid ülést tartott. Perczel Dezső, a II. bíráló bizottság elnöke bejelentette, hogy a bizottság Sima Ferenc képviselői mandátumát megsemmisítette. A ház felhatalmazta az elnököt, hogy új választást rendeljen el, s azután harmadik olvasásban is megszavazta a valuta-javaslatokat. Végül Papp Elek interpellált a hajdu-megyei tűzrendészeti szabályrendelet ügyében. Erdemleges ülés most már az őszig nem lesz; még szerdán jött a ház össze, hogy a főrendiház ízeneteit átvegye s üléseit elnapolja.

A közigazgatás és önkormányzat rendezéséről a vármegyékben című törvényjavaslat, melynek a kormány csak elvi kijelentését tartotta fenn, míg annak összes rendelkező intézkedéseit visszavonta, azt a határozatot is tartalmazta, hogy a közutak ügye a kereskedelmi minisztériumból a belügy-minisztériumba teendő át. A kormány elhatározta, hogy a minisztériumok hatáskörének e részben való megváltoztatását már ez év folyamán eszközli és alkalmasint ennek megfelelőleg fogja már a jövő évi költségvetési előirányzatot is megállapítani, egyidejűleg a jövő évi költségvetés előterjesztésével rövid novella is terjesztetvén elő a háznak a minisztériumok hatáskörének módosításáról. E novella értelmében 1893. január elsejétől kezdődőleg az összes közüti ügyek a belügyminisztérium hatáskörébe utaltatnak. A kereske-

járó, gazdagságával kérkedő, az a puderes képi Csányi Borcsa végre-valahára lealázta magát közeink. Ez még hagyján volna, mert ismerem a nemzetséget (zsiros paraszt volt biz az), de hallják kendtek borzasztóbb históriát: Az a pesti pófajú gerlice tegnap este megjelent a Körüljárási csárdában a mi parasztbálunkon s ott folytonosan Czirok Bandival rugta a csárda padlatát, s úgy a karjai közé dült a nála szegényebb Bandinak, kit már elhódított szegény Korsós Tercsától, — hogy közülünk akármelyik sem csinálta volna utána különben, pedig mink tapasztalt asszonyok vagyunk ám. Ebből, Isten ugye, nem jó lesz. Majd meglássák kendtek, hogy vagy dögihalát, vagy valami nagy csapást mér reánk a teremtő.

— Hejh, hejh, no! Már ki remélt volna ilyen nagy dolgot! — vágott a nagyszájú szónok szavába Gercsóné asszonyom. — Higgyétek el, hogy én igazat adok bíróné komám jóvendülésének. Csakhogy még háborut ne bocsásson reánk az Isten, mikor ilyen csodák történnek a világon.

Csányi Borcsa, az a keztücs leányzó, ki még sohasem járt mezei munkára, így megváltozott volna? Hiszen eddig csak az uri fiuk után törte a rést, s legalább is kasznárnénak (uradalmi ispán feleségének) képzelte már magát. Azt is beszélte már nekem az urasági kocsisné sógorom, hogy a Térdigkar ispán ifju ur eszét annyira megboszor-

delmi minisztérium hatáskörének egyéb tekintetben való módosítása egyelőre nincsen kilátásba véve.

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület Előpatakon.

Vasárnap tartotta az E. K. E. háromszék-megyei osztálya harmadik kirándulását.

Előpatakat, a legrégibb székely fürdőt, választotta ez alkalommal célpontjául, melynek fürdőszövetkezte előre értesülvén a tervezett kirándulásról, vendégképen is meghívta az egyesület tagjait.

Az indulás Sepsi-Szentgyörgyről kocsikon d. u. 11 $\frac{1}{2}$ órakor történt s mintegy husz kocsis szállította a kirándulókat.

A szép völgyön keresztül gyorsan, alig félóra alatt érkezett el a kirándulók zöme Előpatakra.

A fürdő ez alkalommal ünnepi díszet öltött, a földi sétány épülete s a savanyuvíz-kutak pavillonja nemzeti lobogókkal voltak felékesítve.

Potsa József főispán elnök vezetése alatt a társaság a főkut felé tartott, a hol az egybegyűlt birtokosság, a szövetkezeti tagok és sok vendég gyűlt össze a kirándulók fogadtatására.

Dr. Otrobán Nándor meleg szavakban üdvözölte az egyesület tagjait s a velük megjelent vendégeket. Örömmel konstatálta, hogy az érdeklődés felkeltésére irányuló törekvése az egyesületnek igen szép reményekre jogosító s új korszak keletkezésének előjele a székely fürdők s Előpatakra nézve is.

Az üdvözlő beszédre Potsa főispán elnök válaszolt, hangsúlyozván, hogy az egyesületnek a fürdők emelése egyik nevezetes programpontja s nem is mulaszt el egyetlen alkalmat sem, hogy ezen célját megközelítő munkálkodást ne fejtse ki. A kirándulók nevében köszöni a szívélyes fogadtatást.

A fürdőviszonyok, berendezések, lakásviszonyok tanulmányozása és jelentéstétel végett dr. Otrobán Nándor főorvos vezetése alatt bizottság küldetett ki, mely azonnal meg is kezdte körutját a fürdőn. A társaság többi része ez alatt a sétányokon, az erdei ösvényeken s a tónál oszlott szét.

D. u. öt óra után a társaság a fürdői nagy vendéglő perronja előtt gyülekezett s terített asztal mellé telepedve, megtartatott a

közgyűlés.

Potsa József főispán örömmel nyitja meg az E. K. E. közgyűlést a legrégibb székely fürdőben. Előadja a kirándulás célját s a fürdőszövetkezetnek szívélyes fogadtatásáért az egyesület köszönetét jegyzőkönyvre vették.

A mult közgyűlés óta történetéről Berecz Gyula titkár referált, felemlítvén, hogy a mai

napra kiküldött bizottság jegyzőkönyvben fogja előterjeszteni tapasztalatai eredményét.

Az ötözi kirándulás nagy sikerét említi, melynek eredménye 124 forint tiszta bevétel volt. A közgyűlés az ötözi kirándulást rendező albizottságok iránt elismerését jegyzőkönyvileg fejezi ki.

Az E. K. E. háromszék-vármegyei osztályának tagjai örvendetesen szaporodtak, úgy, hogy eddig 170 tagja van az osztálynak.

Potsa József elnök a legközelebbi kirándulás programját kívánja megállapíttatni, melynek helyére vonatkozólag már a sósmezői közgyűlés határozott.

A legközelebbi kirándulásra nézve azt határozta a közgyűlés, hogy az augusztus hó 17. és 18. napjain tartassék meg. Augusztus 17-én reggel indulás Sepsi-Szentgyörgyről, közebbé Málnás fürdőre. Estére Tusnádfürdőre érkezés, estély és meghálás. 18-án reggel indulás a Szent-Annához Bakszád felől, a hol a legközelebbi hozzáférés van. A Szent-Anna-tónál királyunk ő Felsége születésnapjának megünneplése és reggeli. Ebédre Bálványos-Füredre (torjai Büdös), a szénsav-barlang, kutak és fürdők meglátogatása és közebbé. D. u. hazautazás Sepsi-Szentgyörgyre. A részletes program annak idején fog közzététetni. Előpataki fürdői levelezőjéül a közgyűlés br. Bánffy Farkast kérte fel. Az éljenzés között bezárt közgyűlést zeneszóközben követte az

uzsonna,

melyen a kirándulók a fürdőszövetkezet vendégei voltak.

Első köszöntött fel Potsa József főispán, felvirágoztat kívánva Előpataki fürdőnek és sikert a birtokosság törekvéseinek. Élteti a birtokosságot, élén az elnökkel: Nemes János gróffal. (Éljenzés.)

A birtokosság részéről dr. Székely György emelt poharat az Erdélyi Kárpát-Egyesületért és elnökéért, Potsa Józsefért, lelkes éljenzés között.

A turista nőkre tősztozott még Potsa főispán riadó éljenzés között, mire az oszonna véget ért.

Az alkonyati órákban nagy érdeklődés mellett tombola folyt le sok nyereménytárggyal.

*

Nyolcz óra után kezdetét vette az

estély,

melyen legelőbb is a Kóczi Antal kolozsvári zenekara adott elő egy csinos nyitányt.

Előpatakról Gyárfás Győző tartott felolvasást.

Lencs I. és Bonyhádi Aurélia kisasszonyok kitűnő zongorajátékát megismételtette a szépszámu estélyi közönség.

kányozta volt már az a pirosító arcu dáma, hogy a szegény urfi egy álló egész hétig csak holdvilággal táplálkozott s mégis úgy lesoványította szegényt az a fura koszt, hogy a direktor ur böregérnek nézte s majd lepuskázta csupa tévedésből azt az áldott embert; pedig jó fia ám, mert ha valamikor tilosban kapja is az ember jószágát, nagylelkűen szemet huny rá, áldja is meg érte az Isten!

— Az ám, — rippantott közbe Miczizné — de Gercsóné szomszéd asszony elfeledte megmondani, hogy Czirok Bandi nem valami fényes szerencse lenne a Borcsának. Van ugyan egy szép telke a pusztán is, aztán hetven láncz földje egy tagban s egyéb hozzávaló; no, még egy pár ezer forint is hever a tulipános láda fenekén, a mi bizony mind Bandira, az egyedüli gyerekre néz; de mit ér az a Borcsa nagyravágyó lelkének, ha leendő férje nem urfi, hanem amolyan közülünk való paraszt? ámbátor, miként tudjátok ti is, Borcsa sem ur rend ám, bár elismerem, hogy még egyszer olyan gazdag leány, mint a milyen módos legény a Bandi. Az is igaz, hogy összeillőbb párt nem teremtet a jó Isten, mint a milyenek ők ketten.

— Aztán meg szép egy legény ám a Bandi — vágott a szülő elé Herkéné, a falu javasszonya. — Akár csak mintha iskatalyából vették volna

ki azt az eszemadta kölyköt! Hejh, mikor végig megy ingó, sugár természetével az utcán, Isten ugye — bűnül ne rójjátok föl deresbe csavarodó fejemnek — az ablakhoz szaladok s addig kisérem szemeimmel, míg csak el nem tűnik daliás alakja az árnyas jegenyesorban.

— És jegyezzétek meg, hogy az a kaczer, bűbajos szép leány azt a deli legényt, kibe még Herkéné is bele tudna bolondulni (meg mink is), úgy meg fogja csalni, olyan szerencsétlenné fogja tenni, hogy hozzá képest a paradicsomból kiűzött első emberpár gyönyörben uszó boldog pár volt. Ezt én mondtam s ám lássátok, hogy be fog az teljesedni — szolt jóshangon Virághné, ki híres volt találos mondásairól, meg arról, hogy a pletykáló gyülekezetben nagy tekintély volt s az utolsó szót mindig magának vindikálta.

Most sem történt egyéb, mint máskor. Tudni illik, hogy a Virághné közbeszólása jel volt a szétozslásra, a mi nyomban meg is történt s gyakori fejcsoválások után ki-ki hazaért házi dolgai után látni.

Ez a nap csak félig veszett el a pletykakédelvő asszonyoknak.

(Folytatása következik.)

Remenyik Kálmán tilinkója zenekísérettel frenetikus tapsokat idézett elő. Háromszor is újból kellett megszólítani a kicsi furulyát.

A bál, mely ezután következett, belenyúlt az éjféltutáni órába.

Különfelek.

— **Értesítés.** Gábor Aron 1848–49 beli tüzer-őrnagy emlékoszlopának leleplezése az eresztvényi sírkertben folyó hó 31-én délután 5 óra határozattal el. Ezen leleplezési ünnepélyre van szerencsém az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívni. Seps-Szentgyörgyön, 1892. július 14-kén. Dr. Damokos Ödön, a bizottság jegyzője.

— **Időjárásunk.** A mult hetek folyamán uralkodott enyhe időjárást az utóbbi napokban hűvöség váltotta fel. A mult hét végén Torján és környékén a hegyek között nagymennyiségű jég hullott le. Ennek tulajdonítjuk azt a szokatlan hűvös légáramlatot, mely nálunk pár nap óta az esti órákban tapasztalható. Gazdáinknak különben nincs panaszuk az időjárás ellen; mint mondják, az aratástól az idén szép eredményt várnak. Városunk határán az aratás e héten már kezdetét is vette.

— **Szőkevény cselédek.** Kézdi-Vásárhelyen a nyár folyamán feltűnően sok volt a szőkevény a cselédek között. Nehány hét óta átlag minden napra esik 5–6 szőkés. Elszomorító a dologban az, hogy az irány Románia és a szőkevények túlnyomó része a női nemhez tartozik, s a hatóságok érelények kevés az eredménye e veszedelmes áramlattal szemben.

— **A gyulafalvi vasút földmunkálatai** a befejezéshez közelitlenek. Már a megyei vasút állomását elérik a napokban. A mi ezután következik, gyorsan fog menni. Nem sokára a kis „kávészőlő gép” fűtőolnit fog a Térrét felé. Most még ott pihen a rakodónál s várja a neki szánt meleg napokat.

— **Halálozás.** Korán elhunyt nő halálát jelentik Karatnáról: Kőnczei Györgyné szül. Öse Mária e hó 18-án, élete 32 ik, boldog házassága 8-ik évében hosszas szenvedések után megszűnt élni. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alóltartak mély fájdalommal tudatják, hogy a szelidlelkű szerető nő, gondos édes anyja, jó gyermek, testvér és rokon karatnai Kőnczei Györgyné szül. Öse Mária e hó 18-án élete 32-ik, boldog házassága 8-ik évében hosszas szenvedések után megszűnt élni. A megboldogultnak hűlt tetemei e hó 20-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint alvóllali lakbázától a karatnai köztemetőbe örök nyugalomra tetetni. Alvóllal, 1892. július 18-án. A szeretet angyala örökjék korán kiszenvedett hamvai felett. Kőnczei György, mint férj s gyermekei: Kőnczei Dénes, György és László. Bodó Károly, mint nevelő anyja. Bodó Károly, mint nevelő apa. Özv. Kőnczei Lászlóné szül. Kun Katalin, mint anyós és gyermekei. Öse Lajos és neje Galló Amália, mint szülők s számos gyermekei.

— **Derék Antal** színtársulata szombaton kezdte meg működését Kovásznán kedvező előjelek mellett. Az eddigi előadások szép sikerrel mentek végbe.

— **Táncmulatság.** A kézdiszentléleki tanulóifjuság folyó hó 24-én a községi iskola nagytermében az orgona-alap javára zártkörű táncvigalmat rendez.

— **Tamásfalváról** írják lapunknak: Községünk érdemes bírāja közelebről szép jelét adta elfogulatlan hazafiasságának. A község háza számára ugyanis megszerezte őfelsége a király arczképét, ugyanakkor azonban a nagy idők nagy emberéről is megemlékezett: a legelső magyar emberével egyidejűleg a legnagyobb hazafi, Kossuth Lajos arczképét is megrendelte, ekklatans példáján annak, hogy miképpen kell a hazafias érzületet a loyaltással összeegyeztetni. Sok olyan derék előjárót kívánunk hazánkban, mint a tamásfalvi, ki e tényével megmutatta, hogy milyen az igazi loyaltás.

— **A medve** Kovásznán most sem fér el a bőrében. A napokban ifj. Deák Károly községi bírónak két éves tinóját karmolta meg a két oldalán; lovait pedig sokáig üldözte egy kis erdei puszán, de a gyorslábú paripákat nem foghatta el. A Barti Károly ökrét pedig megette. Vasárnap hajtó-

vadászat volt ellene, de a ravasz maczkó egy másik hegyen mutatta a fűgét a vadászoknak. Nem került hajtás alá.

— **Csanády Sándor** országgyűlési képviselő vasárnap este Nagykerekiben szívészélhűdésben meghalt. A képviselőház egy tipikus, tősgyökeres magyar, ideális, ifjú lelkesedéssel telt alakját és legpontosabb látogatóját veszttette el benne.

— **A kovásznai fürdők látogatottsága,** a megelőző évekkel összehasonlítva, meglepő, a mit bizonyít az a körülmény is, hogy július 7-ig 210 re ment fel a fürdővendégek száma. Még oda számítva azokat, kiket az arra illetékes helyre nyilvántartás végett betérjlesztettek, az eddigi létszám 300 és 350 közt váltakozik. Ez mindenesetre szép summa, tekintve azt, hogy a fürdőidény első felének is a felén van s még szép kilátások lehetnek a szaporulatra. Talán egy nyáron sem volt olyan élénk Kovászna, mint az idén.

— **Mi lesz Abrudbányán?** Az abrudbányai oláhok, úgy látszik, nem idegenkednek a vértől. Legálább erre enged következtetni az ottani csendőrsparancsnokság azon N.-Ényedre érkezett távirati jelentése, mely jelzi, hogy a legszigorubb intézkedéseket kellett tennie, mert mint értékre esett, az e hó 18-án tartott vásáron az Abrudbánya vidéki oláhság, felhasználván az ottani cs. és kir. helyőrség gyakorlaton való távollétét, lázongásra készült a magyarság ellen.

— **A kolera.** A kolera rohamos terjedése mind komolyabb és hathatósabb rendszabályok keresztvitelére ösztönzi az európai kormányokat, sőt, úgy látszik, Oroszországban is kezdik belátni, hogy szükséges erélyesen fellépni, különben lehetetlen lesz a járvány dühöngésének útját vágni. Innen magyarázható az a körülmény, hogy a csár elnökléte alatt arról tanácskoztak, hogy a Volga-területre diktátort nevezzenek ki, a ki azután, ha másképp nem, karhatalommal hajtsa végre az óvintézkedéseket. — Pénteken egy trieszti távirat jelentette, hogy a kolera már átlépte az osztrák határt is, szombaton meg az a hír terjedt el, hogy Tarcalon, Zemplénmegyében, szintén fordult elő koleragyauus eset. Valószínű azonban, hogy e két eset szülőanyja a képzelődés, vagy az okatlan félelem, mely most már minden hirtelen bekövetkezett halálban kolérát lát.

— **Magyar iparosok a bolgár kiállításán.** A fővárosi iparosok köre augusztus hó végén Filippopolisba rendez kirándulást a bolgár nemzeti kiállítás megtekintésére. A kirándulásban a kör tagjain kívül részt vehetnek az országos iparegyesület, a kereskedelmi és iparkamarák, továbbá a fővárosi és vidéki kereskedelmi és ipartestületek tagjai. Az eddigi terv szerint a kirándulók Konstantinápolyban is négy napig fognak tartózkodni. Előleges jelentkezéseket a fővárosi iparoskör elnökléte fogad el.

— **Az Aetna kitörése** még mindig nagy veszéllyel fenyeget. Cataniából táviratozzák, hogy a tűzhányó három krátère folyvást erősen működik. Ha az erupció még tovább tart, kiszámíthatatlan károk várhatók. Több község pusztulása kikerülhetetlen. Ejjelenként nagyon erős földalatti moraj hallatszik. Újabb kráterek nyitnak meg. Egy újabb távirat szerint most 18 nyílt kráter van, melyek közül 9 működik. A Nicolosi felé ömlő lávafolyam sebessége óránként 47 méter. A Pedara felé ömlő lávafolyam lassan halad. A kár egyre nagyobbodik. A lakosság nyugtalansága nőttön nő.

Új ásványviz.

Ama sok természeti kincs között, mikkel meggyénk oly dusan meg van áldva, bizonyára igen tekintélyes helyet foglal el a polyáni savanyuvíz, melyet nem régiben bérelt ki Szabó Albert k. vásárhelyi könyvnyomda-tulajdonos oly czélből, hogy azt czélszerű berendezés és töltési rendszer mellett a közforgalomra alkalmassabbá tegye. A savanyuvizet már a vegyelemzés is nagyon ajánlja, de a jelenlegi kezelés mellett nemcsak mint kitűnő gyógyviz, de mint élvezeti czikk is rendkívül ajánlható. Szénsavtartalma oly mennyiségű, hogy a dugasz kihuzásakor a víz, mint a pezsgő, az üvegből kiugrik. Már ez is megkülönbözteti a polyáni „Venus” vizet a többi savanyuvizektől, s ezen kívül a szénsavas magnesium, vas és jód részek sokféle betegség ellen kitűnő gyógyszerre teszik. Különösen beteges, vérszegény gyermekeknek nem lehet eléggé ajánlani. A polyáni „Venus-forrás” kitűnő voltát legjobban azok az egészséges, piros arczok bizonyítják, melyek a polyániakat minden más községbeli lakosoktól megkülönböztetik.

Félreértés kikerülése végett szük-égesnek tartjuk kijelenteni, hogy a „Venus-forrás” vize nem azonos azzal, melyet városunk közönsége „polyáni borviz” néven ismer, s melyet a polyániak ösidők óta cserépkancsókban szállítanak városunkba. Az új ásványviz forrását maga a tulajdonos ásatta s látta el mindama kellékekkel és felszereléssel, s gondoskodott annak szakszerű kezeléséről, melyeknek segítségével egy kitűnő ásványviz értékesíthetővé, az emberiség közhasználatára alkalmassá válik. Eppen ezért a „Venus-forrás” minőség tekintetében össze sem hasonlítható az említett „polyáni borviz”-zel. S meg vagyunk győződve, hogy a „Venus forrás” — melynek töltését és dugaszolását a tulajdonos modern és igen czélszerű gépekkel végezteti — méltó feltűnést fog kelteni széles körben nemcsak bámulatos gyógyító hatása által, de mint kellemes üdítő ital is. Azonban a tulajdonosnak lapunkhoz való viszonyánál fogva nem bocsátkozunk az új ásványviz tüzetesebb méltatásába; e helyett egyszerűen ide iktatjuk szó szerint a vegyelemzés eredményét a szakértői véleménnyel együtt, mint a melyek kesebben beszélnek minden dicséretnél az új forrásról.

*

Kivonat a keszthelyi vegyikísérleti állomás jegyzőkönyvéből.

24

1892.

A kézzipolyáni „Venus-forrás” vizének chemiai elemzése.

10.000 gramm vizben foglaltatik:

Szénsavas mész	Ca CO ₃	12.43 gramm.
„ magnesia	Mg CO ₃	13.13 „
„ natrium	Na ₂ CO ₃	2.93 „
„ kalium	K ₂ CO ₃	0.49 „
„ lithium	Li ₂ CO ₃	0.09 „
„ vasálcés	Fe CO ₃	1.73 „
Natriumchlorid	Na Cl	0.13 „
Strontiumchlorid	Sr Cl ₂	0.47 „
Aluminiumchlorid	Al ₂ Cl ₆	0.07 „
Jodnatrium	Na I	0.04 „
Kénsavas aluminium	Al ₂ (SO ₄) ₃	0.71 „
Phosphorsavas mész	Ca ₃ (PO ₄) ₂	0.16 „
Siliciumdioxid	Si O ₂	0.92 „
Szabad és félig kötött szénsav		48.20 „
		81.50 gramm

Hőmérséklete 10° C.

Ezen elemzési adatok alapján a kézzipolyáni „Venus-forrás” egyike a kiváló alkalikus savanyuvizeknek, mely alkatrészeinek kedvező összetételénél, kellemes üdítő ízénél és jelentékeny szénsavtartalmánál fogva a savanyuvizek között méltan első helyet foglal el, s mint gyógy- és borviz előreláthatólag nagy elterjedtségnek fog örvendeni.

Kelt Keszthelyen, június hó 10-én 1892.

Dr. Csanády Gusztáv,

a vegyészet tanára,
a keszthelyi vegyikísérleti állomás főnöke

*

Vélemény.

Szerencsés vegyi összetételénél fogva (lásd vegyelemzését) kitűnő sikerrel ajánlható a következő betegségek ellen:

I. Mint égvényes földes víz a gyomor- és bélcsatorna, hólyaghurut és a légzőszervek hurutja, mint nátha, tüdőkatarrhus, gégekatarrhus, rekedtség, kezdő gümőkör, aranyeres bántalmak és köszvény ellen. Mint ilyen megszünteti a gyomornedv túlságos savanyúságát, feloldja a gyomorban képződött nyálkát, megszünteti az émelygést. Természetes, hogy azon bajok, melyek a hurutos állapotokkal összefüggésben vannak, mint javulnak.

II. Rendkívül dus szénsavtartalmánál fogva főleg mint ideginger hat, a gyomornedv elválasztását fokozza, fejleszti az étvágyat és émelygéseknél csillapítólag közreműködik.

III. Mint vasas víz a vérszegénység (anaemia) és az ezzel összefüggő betegségek ellen.

IV. Mint dus jód tartalmu víz görvélkór (skrofula), bujakór (sifilis) ellen. Folytonos használata mellett még a golyva is eloszlik.

V. Borral vagy magára kellemes, csípős üdítő ital, a szomjúságot még a lázas betegeknek is erősen csillapítja.

VI. Folytonos használatánál különösen járványos, de igen sok nem járványos betegség is megakadályozható.

*

Megrendelhető nagyban Szabó Albertnél, kapható üvegenként 3 kr-ával Jancsó Gyula kereskedőnél és Mágóri Sándor vendéglősnél Kézdi-Vásárhelyt.

Magyar aranyjáradék 6‰	—
Magyar aranyjáradék 4‰	103.08
Magy. papíráradék 5‰	107.85
Magyar vasuti kölcsön	102.10
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	118.—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III. „	111.—
Osztrák járadék papirban	115.50
Osztrák járadék ezüstben	999.—
Osztrák járadék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.51
Osztrák-magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	352.—
Osztrák hitelintézet részvény	140.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	137.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	94.75
Temes-bánáti földteherm. kötvény	93.75
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	139.—
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	280.—
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	343.50
Magyar nyeménysorsjegykölcsön	137.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.59
20 frankos arany	9.50
Német birodalmi márka	58.00
London (2 havi váltókért)	159.82
20 márka arany	11.73

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

Hirdetések.

Sz. 2523. k. i.
1892.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XII. t.-cz. 125. §-a
intézkedéséhez képest közhirrre tes-
zem, hogy K.-Vásárhely rendezett
tanácsu város 1893. évi előleges
költségvetése mai naptól számítva
15 napra előleges közszemlére a
főjegyzői irodában ki lett téve.

K.-Vásárhelytt, 1892. július 18.

Bartók Károly,
polgármester.

Árlejtés.

A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-
kollegium tápintézetéhez az 1892—3-ik is-
kolai évben szükséges tápanyagok (hus, zsír,
fűszer, zöldség stb.) továbbá tűzifa és petroleum
szállítására ezennel árlejtés hirdettetik, ösz-
szesen 10,000 frt értékben.

A részletes föltételek megtekinthetők a
tápintézet hivatalos helyiségében d. e. 11—12
óraig.

A zárt ajánlatok beadásának határideje
f. évi augusztus hónap 12. d. e. 9 óra, mikor
is a tárgyalás, a szükséghez képest, szóbe-
lileg fog folytatatni.

Ajánlatok tehetők az összes szükségle-
tek szállítására, vagy csak egyes cik-
kekre is.

A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-
kollegium előljárósága.

Dr. Bodor Tivadar,
gondnok.

Végh Endre,
jegyző.

Magyar királyi államvasutak.

Kéleti vonal.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

Allo- mások	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Allo- mások	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk.) (ind.) (érk.) (ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk.) (ind.) (érk.) (ind.)	12.53 10.31 1.18 2.49	
Brassó (vendéglő)	4.20 4.48 5.07 5.26 5.42	7.23 7.47 8.03 8.23 8.37	2.48	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé) . .	(ind.) (érk.) (ind.) (érk.)	3.47 4.07 4.40 4.52	8.07
Botfalva	6.02	8.57		Nagy-Enyed	(érk.) (ind.) (érk.) (ind.)	5.20 5.26 5.26 5.26	8.00
Földvár	6.09	9.04		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(ind.) (érk.) (ind.) (érk.)	5.20 5.26 5.26 5.26	8.00
Mogyorós	6.26	9.20		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk.) (ind.) (érk.) (ind.)	5.26 5.26 5.26 5.26	8.00
Apáca	6.55	9.46		Kolozsvár (vendéglő)	(érk.) (ind.) (érk.) (ind.)	5.26 5.26 5.26 5.26	8.00
Köpecz	7.12	9.59		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk.) (ind.) (érk.) (ind.)	5.26 5.26 5.26 5.26	8.00
Agostonfalva	7.32	10.20		Budapest	(érk.) (ind.) (érk.) (ind.)	5.26 5.26 5.26 5.26	8.00
Alsó-Rákos	7.52	10.36					
Homoród	8.23	11.03					
Kacza	8.46	11.19					
Bene	8.53	11.29					
Erked	10.09	12.37					
Héjasfalva (elágazás Sz.-Údvarhely felé)							
Segesvár (vendéglő)							
Medgyes							

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Érvényes a megnyitás napjától.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4:00 d. u. 2:45	Brassó	indul reggel 8:30 d. u. 3:10
Imecsfalva	" " 4:17 " 3:02	Szász-Hermány	" " 8:49 " 3:29
Páva-Zabola	" " 4:34 " 3:19	Prázmár	" " 9:13 " 3:53
Kovászna	" " 4:47 " 3:32	Kökös	" " 9:26 " 4:06
Barátos	" " 5:17 " 4:02	Uzon	" " 9:43 " 4:23
Nagy-Borosnyó	" " 5:33 " 4:18	Kilyén	" " 9:58 " 4:38
Eresztevény	" " 5:52 " 4:37	Sepsi-Szentgyörgy	" " 10:23 " 5:03
Sepsi-Szentgyörgy	" " 6:12 " 5:17	Eresztevény	" " 10:51 " 5:31
Kilyén	" " 6:42 " 5:27	Nagy-Borosnyó	" " 11:13 " 5:53
Uzon	" " 7:00 " 5:45	Barátos	" " 11:42 " 6:22
Kökös	" " 7:13 " 5:58	Kovászna	" " 12:00 " 6:41
Prázmár	" " 7:30 " 6:15	Páva-Zabola	" " 12:13 " 6:53
Szász-Hermány	" " 7:50 " 6:35	Imecsfalva	" " 12:28 " 7:08
Brassó	érk. reggel 8:08 este 6:53	Kézdi-Vásárhely	érk. délután 12:46 este 7:26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.